

22 2119/2023

1210
01510
2119
11/I_22

Příloha č. 3 k RD č. 31/2021

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2022 (s dobou ukončení řešení k 31. 12. 2023/ nebo k 31. 12. 2024) – zakázka č. 2119

Název projektu: Výzkum praktického využití pěveckých etud ve výuce sólového zpěvu na základním stupni uměleckého školství v České republice a na hudebních školách v Itálii (průběžný projekt)

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Mgr. Kristýna Soukupová, DiS. (2119 P 0192)

Školitel doktorandky: doc. MgA. Petr Špaček, Ph.D.

Celková částka přidělené dotace: 80.105,- Kč

(schválený rozpočet pro rok 2023, jehož částka byla navýšena o 982,- Kč)

Stručný popis postupu při řešení projektu

Výzkumný projekt specifického výzkumu byl realizován na základě kvantitativní empirické metody dotazníkového šetření a byl zaměřen na reálný sběr dat v praxi a jejich následnou analýzu. Tvůrcem dotazníku byla odpovědná řešitelka projektu, která dle předloženého harmonogramu SV vytvořila svůj vlastní dotazník složený z nových a samostatně vytvořených otázek, jež jsou podloženy studiem odborné literatury a informačních zdrojů. Dotazník byl v roce 2022 adresován pedagogům zpěvu základních uměleckých škol v České republice, v roce 2023 byl dotazník distribuován pedagogům z italských hudebních škol. Dotazník měl za úkol zjistit, do jaké míry se pěvecké etudy využívají v průběhu pěvecké edukace na základním stupni uměleckého školství a na hudebních školách v Itálii, byl vytvořen na online platformě pro tvorbu dotazníků zvané Survio a rozeslán prostřednictvím emailové komunikace. Získaná data byla analyzována a zpracována do tabulek a grafů na totožné online platformě. Dotazník obsahoval 18 otázek a jeho vyplnění se aktivně účastnilo 142 respondentů ze základních uměleckých škol České republiky, 11 respondentů z hudebních škol v Itálii (přes emailovou komunikaci bylo ale osloveno více než 200 hudebních škol). Dotazník byl anonymní a zahrnoval druhy uzavřených otázek mající charakter jednoduchého, případně vícenásobného předdefinovaného způsobu odpovědi. Dotazník tvořily také otázky otevřené umožňující volnou odpověď respondentů bez stanoveného limitu slov. U některých typů otázek bylo možné vybrat více odpovědí.

Začátek dotazníku obsahoval otázky týkající se pohlaví a věku respondentů, délky jejich pedagogické praxe, konkrétních vyučovaných předmětů a nejvyššího dosaženého vzdělání v oboru. Následující otázky byly směřovány k využití pěveckých etud ve výuce a ke kritériím jejich výběru. Rovněž bylo důležité zjistit, jaký typ pěveckých etud učitelé preferují, se kterými autory italských pěveckých etud ve své výuce pracovali či pracují a zda etudy považují za nezbytnou součást výuky vhodnou ke zdokonalování pěveckých dovedností. V neposlední řadě byli respondenti dotazováni na přehled v oblasti tohoto didaktického repertoáru, zda je pro ně výběr dostupných etud dostačující, či zda by přivítali rozšíření výběru repertoáru o nové skladby (týkalo se zejména respondentů z českých škol). Závěrečné otázky byly koncentrovány na uvedení nejčastějších důvodů, které pedagogy vedou k nevyužívání pěveckých etud a k otázce, zda pěvecké etudy nahrazují něčím jiným.

Výzkumný projekt si vytyčil za cíl objektivně zjistit zda:

1. vyučující považují za nezbytné či nikoliv zpívat pěvecké etudy ve výuce sólového zpěvu
2. vyučující považují pěvecké etudy za vhodný didaktický prostředek k budování pěveckých dovedností
3. vyučující využívají pěvecké etudy ve výuce dětí na základním stupni uměleckého vzdělávání, pokud ano, které druhy pěveckých etud preferují, podle jakých kritérií se nejčastěji rozhodují při jejich výběru a jaké pěvecké dovednosti prostřednictvím nácívu pěveckých etud rozvíjejí

Celkem 100 respondentů z českých škol považuje solfeggia a vokalizy za důležitou výuku sólového zpěvu, 19 dotazovaných je nepokládá za nedílnou součást pěvecké edukace. Více než 50 % dotazovaných považuje pěvecké etudy za důležitou součást výuky, stejně tak většina respondentů z italských škol:

Pěvecké etudy jako důležitá součást výuky

Odpověď	Responzí ČR (IT)	Podíl ČR (IT)
Ano	100 (7)	70.4 % (77,8 %)
Nevím	23 (1)	16.2 % (11,1 %)
Ne	19 (1)	13.4 % (11,1%)

Pozitivním zjištěním tohoto projektu byl také fakt, že velká většina českých učitelů sólového zpěvu na ZUŠ vnímá pěvecké etudy jako vhodný didaktický prostředek k upevňování a zdokonalování pěveckých dovedností (na italské straně odpovědělo kladně 9 respondentů). Pouhé 3,5 % respondentů nesouhlasí s tvrzením, že solfeggia a vokalizy jsou příhodným didaktickým nástrojem k budování pěveckých dovedností.

Pěvecké etudy jako vhodný didaktický prostředek

Odpověď	Responzí ČR (IT)	Podíl ČR (IT)
Ano.	111 (9)	78,2 % (100 %)
Nevím.	26	18,3 %
Ne.	5	3,5 %

Více než 50 % pedagogů z českých základních uměleckých škol pěvecké etudy používá, byť nepravidelně a jen s některými žáky, ovšem tato informace vyvrátila předem danou hypotézu: „Pěvecké etudy využívá (pravidelně, či občasné s některými vybranými žáky) méně než 50 % dotazovaných učitelů.“ Celkem 23 dotazovaných používá etudy pravidelně, 27 respondentů pěvecké etudy nevyužívá vůbec, 8 respondentů pracuje s pěveckými etudami neitalských skladatelů. Responze z italských škol jsou uvedeny v tabulce spolu s dalšími údaji.

Odpověď	Responzí ČR (IT)	Podíl ČR (IT)
Ano. Nepravidelně s některými žáky.	84 (3)	59,2 % (27,3 %)
Ano. Pravidelně.	23 (2)	16,2 % (18,2 %)
Ne. Nevyužívám je vůbec.	27 (3)	19 % (27,3 %)
Ne. Využívám pěvecké etudy jiných autorů než italských.	8 (3)	5,6 % (27,3 %)

Výsledky kvantitativního dotazníkové šetření mezi učiteli ukázaly zcela nová zjištění, a to i vzhledem k malé účasti respondentů z italských škol. V České republice můžeme konstatovat následující: Více než 50 % dotazovaných pedagogů využívá italské etudy při výuce sólového zpěvu. Celkem 78,2 % učitelů považuje pěvecké etudy za vhodný didaktický prostředek ke zdokonalování pěveckých dovedností a 80,3 % pedagogů zastává názor, že na základě správného nácviku pěveckých etud je možné urychlit osvojení pěveckých dovedností a pozitivně tak ovlivňovat kvalitu zpívaného tónu. Při výběru pěvecké etudy učitelé reflektují následující oblasti: individuální hlasové potřeby žáka a notový part jednotlivých etud. Tyto oblasti se promítají do kritérií výběru. Jedná se o pěvecko-technickou vyspělost žáka, rozsah hlasu, věk žáka, ochotu žáka tyto skladby nastudovávat a jeho aktuální pěvecko-technické problémy. 57 % pedagogů preferuje zpěv pěveckých etud na instruktivní text v italském jazyce, 40,8 % procent preferuje zpěv pěveckých etud na vokál a nejméně učitelů využívá pěvecké etudy zpívané na solmizační slabiky, celkem 27,5 %. V českém vzdělávacím prostoru jsou nejvíce užívány etudy Nicola Vaccaie a Giuseppe Conconeho. Pěvecké etudy nejčastěji zdokonalují *appoggio della voce*, zpěv v legatu a schopnost čisté intonace. Propracovávají agilitu hlasu, zpěv intervalů, frázování, pomáhají vyrovnávat hlasové rejstříky, zdokonalují zpěv v rezonanci a celkové správné posazení tónu, hlasový rozsah žáka a kantilénu. Výsledky ukázaly také na fakt, že čeští učitelé nahrazují italské pěvecké etudy lidovými písněmi, případně využívají etudy jiných skladatelů než italských. Většina pedagogů by uvítala širší portfolio těchto didaktických skladeb a využili by ucelenou sbírku italských pěveckých etud cíleně vytvořenou pro žáky základních uměleckých škol, která pro potřeby českých pedagogů dosud chybí. Výzkumný projekt

splnil své cíle: potvrdil a vyvrátil předem stanovené hypotézy, zodpověděl výzkumné otázky, zpracovaná data dotazníkového šetření byla objektivně vyhodnocena a byla reflektována ve dvou publikačních výstupech na konferencích.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

- p.c.1
- Rok 2022: D – Článek ve sborníku: Teoreticko-empirické reflexe nesprávného tvoření tónu u žáků základních uměleckých škol z pohledu hlasového pedagoga (uvedeno a schváleno v OBD) ✓ OBD 4828602 Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky
 - Rok 2023: D – Článek ve sborníku: The Usage of Italian Solfeggios and Vocalizations in the Contemporary Singing-Educational Process (článek bude po vydání uveden do OBD s vazbou na RIV) ICEEPSY 2023 International Conference on Education and Educational Psychology (aktivní účast na konferenci v Barceloně) 1D43P80P53

Přehled realizovaných výdajů:

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)

Odměna pro školitele doc. MgA. Petra Špačka, Ph.D. za rok 2023: **2.980,- Kč** – odborné konzultace, pomoc s analýzou dat

Mzdové náklady OON – práce DU: **500,- Kč** (týká se položky a/b)

Zákonné soc. pojištění: **1019.78,- Kč**

- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení)

Stipendium pro Mgr. Kristýnu Soukupovou za rok 2023: **12.000,- Kč** – koordinátorská a managerská činnost výzkumného projektu, tvorba dotazníků, analýza dat, emailová korespondence s pedagogy, navazování kontaktů s uměleckými školami, tvorba konferenčních příspěvků

Mimořádné stipendium pro Mgr. Kristýnu Soukupovou: **7.000,- Kč** – zdůvodnění: financování softwaru, který slouží k vytváření a distribuci online dotazníkového šetření, analýze a následné statistice získaných dat; částka 5.000,- Kč z položky služby (statistika) se převádí do položky stipendia; částka 1.950,- Kč z položky služby (konf. poplatek) se převádí do položky stipendia (doktorandka se zúčastnila jiné konference), částka 50,- Kč z položky kancelářské potřeby do položky stipendia

Mimořádné stipendium pro Mgr. Kristýnu Soukupovou: **3.700,34,- Kč** – zdůvodnění: nákup notového materiálu sloužící k potřebám a detailnějšímu výzkumu v rámci projektu SV a disertační práce řešitelky; částka 3.700,34,- Kč z položky kancelářské potřeby se převádí do položky stipendia

D: P19P0172 řešitel: Mgr. Kristýna Soukupová, DiS.

- c) materiálové náklady (využití na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění

- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění

- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady apod.)

překlad příspěvku za rok 2023: **4.000,- Kč**

konferenční poplatek: **16.475,- Kč**

Kurzové ztráty: **576,68,- Kč**

Bankovní poplatky: **350,77,- Kč**

- f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídicím aktem UHK,

- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).

Cestovné: **31.247,- Kč**

Cest. pojištění: **255,- Kč**

Částka za první rok projektu byla vyčerpána v plné výši = 80.105,- Kč

Souhrn všech realizovaných výstupů projektu

- ✓ Teoreticko-empirické reflexe nesprávného tvoření tónu u žáků základních uměleckých škol z pohledu hlasového pedagoga (uvedeno a schváleno v OBD)

Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky

- ✓ The Usage of Italian Solfeggios and Vocalizations in the Contemporary Singing-Educational Process
(článek bude po vydání uveden do OBD s vazbou na RIV)

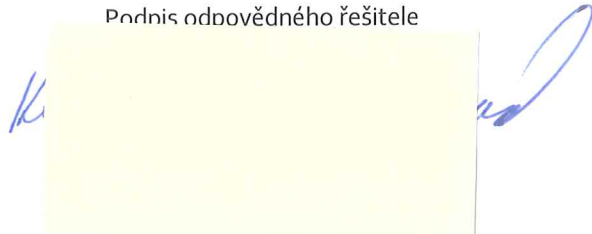
ICEEPSY 2023 International Conference on Education and Educational Psychology

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů
- b) výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- c) vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 3. 1. 2023

Podpis odpovědného řešitele

Příloha b - Výpis z OBD 2119/01510/1210 _ 2023

Rok 2022- Výstup v OBD Ne RIV

1

TIT Teoreticko-empirické reflexe
nesprávného tvoření tónu u žáků
základních uměleckých škol z pohledu
hlasového pedagoga

AUT Soukupová Kristýna

ZDR Recenzovaný sborník příspěvků
mezinárodní vědecké konference MMK
2022,

RPT ID:43879507 ; rok:2022 ; vlastník: *bezuskr1*

DRU D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU

ROK 2023

3

TIT THE USAGE OF ITALIAN SOLFEGGIOS
AND VOCALIZATIONS IN THE
CONTEMPORARY CZECH SINGING-
EDUCATIONAL PROCESS

AUT Soukupová Kristýna

ZDR ICEEPSY 2023: Education and Educational
Psychology,

RPT ID:43880853 ; rok:2023 ; vlastník: *bezuskr1*

DRU D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU

